

GODIŠNJE IZVJEŠĆE HDP „DR. RUDOLF HORVAT“

O RADU UDRUGE U PROTEKLOJ GODINI

Zagreb, 2. lipnja 2017.

U protekloj godini naša Družba fokusirala se ponajviše na obnavljanje svog rada. Iako je naša udruga osnovana još 2008., u razdoblju između 2012. i 2016. rad udruge je bio neznatan i to ponajviše zbog pomanjkanja bilo kakvih financijskih sredstava, ali i drugih poteškoća. Stoga je na Saboru udruge održanom 3. lipnja 2016. odlučeno obnoviti rad naše udruge, a radi potreba usklađivanja sa Zakonom o udrugama, potrebno je bilo prvo promijeniti Statut. Novi Statut izglasan je istog dana i u srpnju 2016. Gradskom uredu za opću upravu u Zagrebu dostavljena je potrebna dokumentacija.

Tijekom godine u nekoliko navrata je došlo do unutrašnje reorganizacije. U rujnu 2016. dužnost tajnika preuzeo je dotadašnji član Nadzornog odbora **Roman Malarić** čime je znatno poboljšano vođenje administracije i pružanje logističke podrške ostalim članovima. Osim toga, u veljači 2017. dužnost dopredsjednika je preuzeo dr. sc. **don Josip Dukić** koji je profesor crkvene povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, povjerenik Splitsko-makarske nadbiskupije za Hrvatski martirologij, naš dugogodišnji suradnik i vrstan stručnjak. Don Josip je također osnivač i predsjednik **Kulturnog društva Trilj** te je tijekom proteklih 11 godina koliko postoji ta udruga stekao ogromno iskustvo u izdavaštvu i druge vještine potrebne za učinkovito obnašanje dužnosti dopredsjednika. Njegovim izborom znatno je poboljšano funkcioniranje udruge u pogledu znanstvenog rada i programa koji je proširen novim idejama i planovima. Osim toga, u protekloj godini gotovo je udvostručen broj članova udruge. Svi novi članovi aktivno sudjeluju u radu udruge, a među njima ima i studenata povijest kao i nedavno završenih povjesničara, ali i profesionalaca iz drugih struka koji svojim vještinama podupiru zajednički rad.

Cilj udruge nije omasovljavanje članstva nego kvaliteta rada zbog čega smo fokusirani na:

- a) aktivno sudjelovanje SVIH članova udruge, a iznimka su jedino članovi Nadzornog odbora čija je primarna zadaća kontrola financijskog poslovanja, te međusobno podupiranje u radu i razvijanju novih ideja s ciljem realiziranja zajedničkih ciljeva,
- b) različita znanja i vještine članova te daljnje razvijanje tih znanja i vještina, ali i onih novih,
- c) mlađe povjesničare i studente povijesti koji u radu sudjeluju uz stalnu pomoć i potporu starijih povjesničara, a posebna pažnja usmjerena je na arhivistički rad.

U proteklom razdoblju proširi li smo broj suradnika odnosno osoba koje nisu redovni članovi udruge. Unatoč tome, takvi suradnici tretiraju su kao i ostali članovi udruge, njihove ideje razmatraju se od strane Upravnog odbora, pruža im se logistička i druga pomoć u radu, a uključeni su i u proces odlučivanja. Ovakvim individualnim pristupom naša udruga podupire pluralizam i demokratizaciju hrvatskog društva s jasnom porukom da je razdoblje totalitarizma i jednoulja prošlost.

Tijekom ove godine Upravni odbor održao je veći broj sjednica, od čega dvije u Zagrebu (27.12.2016. i 25.4.2017.), a ostale preko interneta jer dvoje članova Upravnog odbora živi u inozemstvu, dvoje u Zagrebu, a jedan u Splitu. Sjednice su održavane po potrebi, a komunikacija između svih članova Upravnog odbora bila je gotovo pa svakodnevna.

1. ZAKLJUČCI SA SABORA ODRŽANOG 3. LIPNJA 2016. I PLANIRANI CILJEVI

Na Saboru održanom 3. lipnja 2016. odlučeno je da se što prije dovrši službena web stranica udruge čija je izrada već bila u tijeku. U zaključcima tog Sabora bila je predviđena i izrada web stranice na engleskom jeziku, a nakon toga rad udruge trebao se fokusirati na objavu novih radova i to prvenstveno dvije knjige. Ovi ciljevi uglavnom su postignuti izuzevši web stranice na engleskom jeziku.

a) WEB STRANICA

Zbog tehničkih ograničenja potrebno bi bilo zakupiti zasebni prostor što je predstavljalo dodatni trošak. Zahvaljujući jednoj donatorici, već je u lipnju 2016. zakupljen web hosting za web stranicu na hrvatskom jeziku na 3 godine. Osim toga, za prijevod tekstova na engleski jezik potrebni su članovi i suradnici (volonteri) koji bi se posvetili isključivo toj zadaći, a takve na raspolaganju nemamo. Zato umjesto zasebne web stranice na engleskom jeziku u ovom trenutku objavljujemo prijevode naših radova na engleski i druge jezike i to na našoj hrvatskoj web stranici kada i koliko je to moguće. Jedna naša čitateljica, inače Hrvatica rođena u Francuskoj, pripremila je prijevod jedne naše objave s dokumentom na francuski jezik što je i objavljeno. Na engleskom jeziku objavljena su tri duža teksta o Domovinskom ratu te odgovor američkom muzeju i institutu Smithsonian.

U razdoblju od lipnja 2016. do danas na web stranici su objavljeno **187 objava** (što znači da je web stranica obogaćena novim sadržajem najmanje svaki drugi dan) i **68 zasebne stranice**, a 22. siječnja 2017. implementiran je **Disqus** i omogućeno je komentiranje. Stranica je u nekoliko navrata reorganizirana i povećan je broj rubrika. Iz rubrike „**Iz povijesti**“ izdvojene su kao zasebne rubrike „**Drugi svjetski rat**“ i „**Domovinski rat**“. U rubriku „**Jasenovac**“, u kojoj su dostupni svi tekstovi Nikole Banića i njegovih koautora (ukupno 47 tekstova i jedan feljton), dodane su podstranice „**JUSP Jasenovac**“, „**Materijali za istraživački rad**“, „**Popisi jasenovačkih žrtava**“ i druge. U rubrici „**Drugi svjetski rat**“ također su kao zasebne podstranice izdvojeni „**Popisi ratnih i poratnih žrtava**“ i „**Grobišta i Križni put**“. Sve rubrike redovito se ažuriraju, a aplikacija grobišta dalje se nadograđuje. U prvoj verziji objavljeni su podaci za slovenska grobišta te logore u Austriji i Sloveniji, a u drugoj verziji uvršeni su i podaci za Hrvatsku. Rubrici „**Domovinski rat**“ dodana je podstranica „**Masovni zločini**“ na kojoj je dostupan djelomični pregled masovnih zločina počinjenih nad hrvatskim građanima u Domovinskom ratu kojeg je u Google Earth izradio **Miljenko Klarić**, također zaslužan za pregled grobišta u Drugom svjetskom ratu.

Osim dužih i kraćih tekstova koje smo tijekom godine objavili, članovi udruge također su pripremili **e-knjigu povodom 121. godišnjice smrti Ante Starčevića**. Također je objavljen i kratki **petominutni film o životu Ante Starčevića** redatelja **Vanje Vinkovića** i njegovog suradnika **Karla Markovića**, a u kojemu su korišteni naši audio materijali i pojedine fotografije nastale prilikom posjeta Spomen-domu dr. Ante Starčevića u Žitniku u srpnju 2008. godine. 10. svibnja pokrenut je i **Youtube kanal** naše udruge koji u ovom trenutku ima 11 pretplatnika. Na kanalu je zasad dostupan samo jedan video i to upravo spomenuti petominutni film o životu Ante Starčevića koji je u prva tri tjedna pogledalo 221 osoba.

Pojedini članovi rade na projektima koji će u budućnosti tek biti implementirani na web stranicu i predstavljeni javnosti. Između 2.6.2016. i 1.6.2017. na web stranici zabilježene su posjete iz ukupno 95 zemalja, od čega 65 % iz Hrvatske, 8.4 % iz Bosne i Hercegovine, 6.3 % iz Njemačke, 3.25 % iz SAD, 2.15 % iz Australije, 2 % iz Srbije, 1.7 % iz Austrije, 1.68 % iz Kanade, 1.59 % iz Švicarske, 1.27 % iz Velike Britanije, a 6.66 % iz ostalih zemalja

Osim web stranice svi tekstovi, vijesti i priopćenja objavljuju se i na našoj **Facebook stranici** koju prati **471 osoba**. Sve objave nastojimo širiti i preko drugih kontakata (Facebook, email) te putem portala koji su voljni objavljivati naše tekstove. Portali Narod i Sloboda povremeno objavljuju tekstove o Jasenovcu, ali ignoriraju sve ostale teme. Unatoč svim naporima i emailovima koji su u više navrata poslani većem broju tiskovina i Internet portala, jedini portal koji se odazvao našem pozivu te sustavno prati naš rad i objavljuje veći dio tekstova je portal **Dragovoljac**. Širenju rezultata našeg rada među hrvatskim iseljeništvom pomaže **Croatian Heritage Association** preko svog Facebook i Twitter računa. Dana 29. svibnja 2017. na našoj web stranici objavili smo **letak** s osnovnim informacijama o našoj udruzi, ciljevima, dosadašnjim rezultatima i planovima za nadolazeće razdoblje koji je dostupan na hrvatskom i engleskom jeziku. Također smo zamolili sve one koji podržavaju naš rad da ovaj letak prosljede svojim kontaktima i potencijalnim donatorima.

Na našoj web stranici također nastojimo **promovirati rad drugih osoba** te im omogućiti da putem naše web stranice stupe u kontakt s onima koji im mogu pomoći u radu. Podaci o ovim projektima dostupni su na našoj podstranici „Poziv na suradnju“ na kojoj se mogu pročitati detalji o **dokumentarno filmskom serijalu „F.C.C.R. – Fiume crno – Crveno Rijeka“ scenarista i redatelja Vanje Vinkovića** za snimanje kojeg su potrebna financijska sredstva. Također smo objavili popis podataka koji su potrebni u **istraživanju carinske povijesti** u Domovinskom ratu s ciljem znanstvenog utvrđivanja nelegalnih aktivnosti pobunjenih Srba i ratne štete prouzrokovane Republici Hrvatskoj, a na kojemu radi jedan bivši pripadnik Hrvatske vojske.

Osim toga redovito nastojimo obavještavati naše čitatelje o novim datumima i lokacijama prikazivanja filma i glazbeno-scenskog spektakla „**Bitka za Vukovar**“ te drugim zanimljivim događajima.

b) NOVI RADOVI I KNJIGE

U skladu s odlukama Sabora od 3. lipnja 2016., tijekom ovog razdoblja nastavljen je **istraživački rad u arhivima** u Hrvatskoj i inozemstvu. Stipo Pilić istraživao je u **Hrvatskom državnom arhivu, Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Državnom arhivu grada Zagreba i Državnom arhivu u Bjelovaru** gdje je pregledao ukupno 22 fonda, te u **Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici** gdje je pregledavao časopise, novine, glasila i dnevnike. U pregledavanju različitih tiskanih izdanja za potrebe rada svih članova udruge sudjelovao je i Roman Malarić. Don Josip Dukić istraživao je u **Arhivu Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu i Nadbiskupskom arhivu u Splitu**. U narednom razdoblju u arhivski rad uključit će se mlađi i neiskusniji članovi pod mentorstvom starijih članova udruge.

Osim toga u posljednjih nekoliko mjeseci intenzivno se radilo na pripremi **tri knjige**. Prva je ona o zarobljeničkim logorima u Splitu u razdoblju od 1944. do 1946. godine autorice Blanke Matković. Knjiga pod naslovom „**Split i srednja Dalmacija u dokumentima Ozne i Udbe (1944.-1962.), Zarobljenički logori i likvidacije**“ objavljena je u nakladi Hrvatske družbe povjesničara „Dr. Rudolf Horvat“ i Kulturnog društva Trilj, čiji je osnivač i predsjednik don Josip Dukić, koji je ujedno i dopredsjednik naše udruge. Zbog manjka financijskih sredstava prvo izdanje tiskano je u nakladi od svega **500 primjeraka**, a riječ je ujedno o drugom tiskanom izdanju našeg samostalnog istraživačkog projekta (prva knjiga je bila „**Dugopoljski žrtvoslov**“ autora Blanke Matković i don Josipa Dukića koju je 2011. objavila Općina Dugopolje). Knjiga na ukupno 630 stranica objavljena je početkom svibnja 2017. i predstavljena **na promocijama u Splitu, Dicom i Sinju**. Najveći problem predstavljala je sustavna medijska blokada pa je tako predstavljanje ove knjige popraćeno samo na sinjskom portalu Ferata i na sinjskom HIT Radiju. Unatoč prethodnom dogovoru, *Slobodna Dalmacija* nije objavila najavu promocije niti popratni tekst o promociji u Splitu. Tek 21. svibnja 2017. novinar **Hrvoje Prnjak** objavio je u *Slobodnoj Dalmaciji* tekst na jednoj stranici u kojemu su citirani ključni dijelovi iz pojedinih dokumenata. Portal **Dalmacija Danas** objavio je najavu promocija, ali je taj tekst naknadno uklonjen.

U spomenutoj knjizi po prvi put je objavljena **presuda Frani Bettiniju, Frani Tenti i drugima**. Na temelju dosjea Frane Tente, pronađenog u Državnom arhivu u Splitu, pripremljen je i **zasebni rad o političkom radu Frane Tente 1946. i 1947. godine** koji će biti objavljen u kasno ljeto 2017.

Druga knjiga je ona Stipe Pilića **o poslijeratnom logoru Jasenovac** na kojoj se još radi i čiji je tisak planiran krajem 2017. ili početkom 2018. Za potrebe te knjige Stipo Pilić istraživao je i **slučaj obitelji Bačić iz Jasenovca** o čemu je 11. svibnja 2017. u *Hrvatskom tjedniku* objavljen tekst pod naslovom „**U Jasenovcu i oko Jasenovca nastavlja se, uvećava i umnoža unovčavanje laži**“ s osvrtom na netočne navode saborskog zastupnika **Milorada Pupovca** koji je ustvrdio da je Lazar Bačić ubijen u Jasenovcu iako je isto umro u svibnju 1941. u Zagrebu gdje je i pokopan. Osim toga, tijekom ovog razdoblja član Stipo Pilić istraživao je i **slučaj Vlade Singera** o kojemu planira objaviti knjigu u jesen ove godine.

U istom razdoblju Stipo Pilić objavio je znanstveni rad pod naslovom „**Doseljavanje, razvoj, stradanje i nestajanje Židova i njihove najstarije obitelji iz Daruvara – Obitelj Gross u žrvnju dvaju totalitarizama**“ (Zbornik Janković, Ogranak Matice hrvatske, Daruvar). Na tribini Hrvatske uzdanice koja je pod naslovom „1941. u Jasenovcu, u svjetlu novih dokumenata“ Stipo Pilić govorio je o Vlatku Mačeku i Vladi Singeru, zatočenicim ratnog logora Jasenovac čija je sudbina bila veoma različita. Stipo Pilić također je pripremio predgovor za knjigu Elvisa Duspare koja je pod naslovom „**Za Dom spremni! – inat knjiga**“ koja je predstavljena 20. lipnja 2016. u Zagrebu. U studenom 2016. i siječnju 2017. Stipo Pilić je predstavljao knjigu „**Povratak u prošlost**“ autora Rudolfa Pavlekovića, a 3. ožujka 2017. i knjigu „**Svjedok istine o Domovinskom ratu**“ autora Slavka Grubišića za koju je napisao pogovor.

Dopredsjednik udruge don Josip Dukić u protekloj godini objavio je dvije knjige. U knjizi pod naslovom „**Nije sve tako crno. Razgovori, feljtoni i polemike**“ objavio je svoje tekstove i polemikama o sinjskoj alci i poratnim žrtvama kojima je htio poručiti onima koji su u životu pročitali tek pokoju knjigu, da se povijest može pisati samo na osnovi dokumenata i činjenica iz arhiva. Nakon toga objavljena je i knjiga „**Služavke Malog Isusa u župi Trilj i župi Košute (1966.-2016.)**“. Osim toga, don Josip je objavio i dva znanstvena rada i to „**Odnos biskupa Ćirila Banića prema svećeničkim udruženjima, koji je objavljen u Zborniku radova sa Znanstvenog skupa održanog u Šibeniku pod naslovom „Mons. dr. Ćiril Banić biskup šibenski (1951.-1961.)**“ te rad „**Don Ivan Filipović Grčić. Svećenik, pjesnik i vitez otrgnut zaboravu**“ koji je u koautorstvu s Markom Rimcem objavljen prigodom postavljanja spomenika don Ivanu Grčiću Filipoviću, kipara Marka Gugića. 5. kolovoza 2016. don Josip Dukić predstavio je knjigu „**Život je iša, kako je iša**“ autora Ivana Vuletića.

Član Upravnog odbora **Nikola Banić** u suradnji s koautorom **M. Koićem** u ovom je razdoblju objavio **28 novih tekstova o manipulacijama s popisom jasenovačkih žrtava**. Osim toga, u suradnji s Blankom Matković, pripremili su i **feljton o suđenju Dinku Šakiću** koji je objavljen u četiri nastavka. Troje spomenutih autora također potpisuju **tekst o slučaju Cerje Jesensko iz optužnice protiv Ante Pavelića**. Svi navedeni tekstovi objavljeni su u *Hrvatskom tjedniku*, a s glavnim urednikom **Ivicom Marijačićem** dogovoreno je da se tekstovi objavljuju na našoj web stranici četiri dana nakon objavljivanja u *Hrvatskom tjedniku*, odnosno nedjeljom, i zatim šalju drugim medijima.

Tajnik udruge **Roman Malarić** pripremio je **tekst o kokardi** koji je objavljen u časopisu **History.info** br. 13 (2017). Povodom prve godišnjice naše web stranice 1. lipnja 2017. ondje je objavljen prigodni rad naše članice **Magdalene Vuković**, studentice povijesti, pod naslovom „**Croatia Rediviva: Nebo je naklonjeno pobožnim nastojanjima za domovinu**“.

U proteklom razdoblju pojedini članovi udruge objavili su veći broj kraćih i dužih tekstova na našoj web stranici i to: 13 tekstova o temama iz Domovinskog rata, 14 tekstova o Drugom svjetskom ratu uz 50-tak tekstova o Jasenovcu i jasenovačkom mitu, 15 tekstova iz hrvatske povijesti prije 1941. te 5 tekstova iz razdoblja između Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata, odnosno ukupno **gotovo 100 radova**.

2. JAVNI ISTUPI I REAGIRANJA

U posljednju godinu dana članovi udruge dali su nekoliko intervjua. U *Slobodnoj Dalmaciji* od 25. lipnja 2016. objavljen je kraći intervju s Blankom Matković na temu istraživanja u Sloveniji i slovenskih arhiva. U srpnju 2016. objavljena su četiri nastavka dužeg intervjua s Blankom Matković u glasilu australskih Hrvata *The Croatian Herald*. Osim toga, između rujna i listopada 2016. objavljen je u tri nastavka intervju s Blankom Matković i Nikolom Banićem u *Fenix magazinu*. 12. siječnja 2017. objavljen je intervju s Blankom Matković u *Hrvatskom tjedniku*, a 19. siječnja i onaj s Nikolom Banićem. U intervju, objavljenom 4. veljače 2016. u *Glasi Slavonije*, Blanka Matković najavila je tiskanje knjige o poslijeratnom logoru Jasenovac čiji će izdavač biti naša udruga. 25. travnja 2017. Nikola Banić gostovao je u emisiji „**Zoom Zagreb**“ na Z1 televiziju u kojoj je govorio o svom istraživanju jasenovački žrtava. Tri dana kasnije, 28. travnja, političkim tjednikom *7Dnevno* objavio je intervju s Nikolom Banićem. 5. svibnja u istom tjedniku objavljen je intervju s Blankom Matković koji je Blanka Matković dala novinarki HRT-a **Heleni Krmpotić** u travnju 2017. Intervju nikada nije autoriziran niti je Blanka Matković imala ikakav kontakt s Franciskom Jurak, novinarkom koja potpisuje tekst. Uvodnik u intervju je flascificiran, kao i naslov u kojemu je istaknuta izjava koju Blanka Matković nikada nije rekla. Također je naknadno „nadopunjeno“ jedno pitanje zbog čega se dobio dojam da se Blankin odgovor odnosi na takav upit. Zbog neetičkog ponašanja spomenuti novinari i uredništvo političkog tjednika *7Dnevno* su prijavljeni Hrvatskom novinarskom društvu. Također je angažiran odvjetnik **Davorin Karačić** koji je redakciji spomenutog tjednika uputio demantij, a koji je i objavljen 2. lipnja 2017.

Don Josip Dukić gostovao je 18. srpnja 2016. na **TV Jadran** i to povodom 10 godina rada Kulturnog društva Trilj. Istog dana intervju s don Josipom objavio je i portal Dalmacija News.

Početkom svibnja 2017. održane su tri promocije knjige „**Split i Srednja Dalmacija u dokumentima Ozne i Udbe (1944.-1962.), Zarobljenički logori i likvidacije**“. Većina medija bojkotirala je ovaj događaj, a unatoč prethodnom dogovoru *Slobodna Dalmacija* nije objavila najavu i izvješće s promocije. Najavu je objavio portal Dalmacija Danas, no objavljeni tekst naknadno je uklonjen. Uklonjeni tekst ostao je dostupan na portalu Provjereno (<http://provjereno.info/proekskluzivno-pogledajte-dosad-neobjavljene-dokumete-ozn-e-i-udbe-za-split-i-srednju-dalmaciju/>) i na portalu Croative (<http://croative.net/ekskluzivno-pogledajte-dosad-neobjavljene-dokumete-ozn-udb-za-split-srednju-dalmaciju/>). Jedini portal koji je najavio promocije i objavio članak o promociji u Sinju bio je portal Ferata. Don Josip Dukić i Blanka Matković također su dali kraći intervju sinjskom HIT radiju. Navedeni događaji pokazali su da smo **medijski gotovo u potpunosti blokirani**, čak i više nego što je to bio slučaj prije godinu dana, a medijsku blokadu probijamo jedino zahvaljujući vlastitoj web i Facebook stranici te suradnji s *Hrvatskim tjednikom* i portalom Dragovoljac koji prenosi veći broj naših tekstova.

Osim toga, u ovom razdoblju više puta smo reagirali raznim priopćenjima i dopisima. 1. srpnja 2016. zaprimili smo odgovor **Etičkog povjerenstva Filozofskog fakulteta** koje je odbacilo našu prijavu protiv zaposlenika tog fakulteta **Tvrtka Jakovine**. Ovaj odgovor s

pripadajućom dokumentacijom objavio je portal Hrvatsko nebo. U tjedniku *Globus* broj 1346 od 23. rujna 2016. Stipo Pilić je objavio tekst pod naslovom „**Tvrtko Jakovina opet je 'ispolitizirao' povijest**“. 13. srpnja 2016. priopćenjem smo se osvrnuli na zloupgradu medijskog prostora u Hrvatskoj i javni linč kojemu su bili izvrgnuti pojedini članovi udruge i to prvenstveno u vezi znanstvenog rada o poslijeratnom logoru Jasenovac.

25. listopada 2016. u prostorijama Srpskog privrednog društva „Privrednik“ u Preradovićevoj 18 u Zagrebu održana je tribina „**Jasenovac, negiranje genocida i uloga Katoličke crkve u novom valu revizionizma**“ koju je moderirao novinar **Saša Kosanović**, a gosti su bili **Dragan Markovina** i **Drago Pilsel**. Budući se tema ticala suautorskog rada Stipe Pilića i Blanke Matković, tribini je nazočio naš član **Stipo Pilić**. Sudionici na tribini nekritički, ideološki, propagandistički i bez ikakvog znanstvenog utemeljenja blatili su naš rad zbog čega je Stipo Pilić bezuspješno pokušao doći do riječi. 2. studenog 2016. na našoj web stranici objavili smo **priopćenje Stipe Pilića** koje su također prenijeli portal Kamenjar i Obiteljska stranka.

16. prosinca 2016. **Ministarstvu kulture, klubovima zastupnika, političkim strankama, Vladi RH, Uredu predsjednice, brojnim institucijama i medijima uputili smo novi dopis u vezi poslijeratnog logora Jasenovac i JUSP Jasenovac**, no do danas nismo primili nikakav odgovor. Od siječnja 2015. do dana JUSP Jasenovac i Ministarstvu kulture upućen je veći broj dopisa na koje nitko nikada nije odgovorio. U emisiji „**Markov trg**“, emitiranoj na Z1 televiziji dana 20. prosinca 2016., na ovaj dopis osvrnuo se i saborski zastupnik **Željko Glasnović**. Na ovaj dopis reagirao je novinar **Predrag Lucić** koji je u tekstu pod naslovom „**Protjerivanje antifašista iz Jasenovca**“, objavljenom u *Novom listu* (<http://www.novolist.hr/Komentari/Kolumne/Trafika-Predraga-Lucica/Protjerivanje-antifasista-iz-Jasenovca>), naše zahtjeve okvalificirao kao „uvredu žrtvama“ i pokušaj „refašizacije te štoviše „atak na ugled Republike Hrvatske“.

18. siječnja 2017. portal Dnevno objavio je dokument Odsjeka unutrašnjih poslova pri Kotarskom NO Sisak iz 1946. kojim se Đuro Lavrnja, kažnjenik u Zavodu za prisilni rad u Jasenovcu, nakon izdržane kazne pušta na slobodu. Riječ je o jednom od dokumenata kojeg su 2009. u Državnom arhivu u Sisku pronašli Stipo Pilić i Blanka Matković, a dokument je korišten u njihovom izvornom znanstvenom radu. S obzirom da do tog trenutka i nakon pune dvije godine slanja dopisa Ministarstvu kulture, JUSP Jasenovac i drugim institucijama još uvijek nismo dobili odgovor na naš zahtjev da se podaci na službenoj stranici JUSP Jasenovac usklade s najnovijim znanstvenim otkrićima, na našoj web stranici **pozvali smo sve medije da nastave objavljivati podatke o poslijeratnom logoru Jasenovac s ciljem da “službena” Hrvatska konačno prizna postojanje tog logora i tamošnjih stradalnika**.

Dana 26. siječnja 2017. obratili smo se putem emaila uredništvu **Osječke TV** zatraživši da prilikom slijedećeg emitiranja emisije „**Bujica**“ objavi naše reagiranje na pojedine navode izrečene u emisiji emitiranoj 25. siječnja 2017. U ponedjeljak (30. siječnja) glavna urednica Osječke TV **Ružica Smolčić** obavijestila nas je da od početka ove godine Osječka TV više nije nakladnik emisije “Bujica” već je to **Z1 televizija** napomenuvši da je naše reagiranje

prosljedila uredniku i voditelju emisije "Bujica" **Velimiru Bujancu**. Voditelj emisije nikada nije odgovorio pa je tako ova situacija još jednom ilustrirala cenzuru i medijsko nasilje koji vladaju u hrvatskom javnom prostoru kontroliranom od strane raznoraznih partija s ciljem sprječavanja bilo kakvog pokušaja slobodnog promišljanja i djelovanja te održavanja partijskog jednoglasja. S obzirom da se urednik emisije Velimir Bujanec oglušio na naš zahtjev da objavi reagiranje na emisiju u kojoj su prekršena naša autorska prava, V. Bujanec i Z1 televizija prijavljeni su Agenciji za elektroničke medije. Naše reagiranje objavili smo na web stranici.

Dana 6. veljače 2017. uredništvu američkog časopisa *Smithsonian* uputili smo dopis sa zahtjevom da objave naš tekst kao odgovor na brojne netočne navode američke novinarku **Erin Blakemore** u tekstu pod naslovom „**Why Croatian Jews Boycotted This Year's Holocaust Remembrance Day**“. Tekst je objavio *Smithsonian* 26. siječnja 2017. 23. veljače 2017. obaviješteni smo da je na temelju našeg dopisa *Smithsonian* promijenio dva detalja u navedenom tekstu, ali neće objaviti naše reagiranje. Stoga smo taj tekst na engleskom jeziku objavili na našoj web stranici te ga također prosljedili **Uredu predsjednice RH, Ministarstvu vanjskih poslova RH i Veleposlanstvu RH u Washingtonu**. Nitko nikada nije odgovorio niti na bilo koji način reagirao na lažne navode spomenute novinarku.

U *Hrvatskom tjedniku* od 9. veljače 2017. objavljeno je reagiranje Blanke Matković na navode **Zvonimira Šeparovića** koji se u svom intervju, objavljenom u *Hrvatskom tjedniku* 12. siječnja, osvrnuo na naš feljton o suđenju Dinku Šakiću.

U priopćenju od 1. ožujka 2017. osvrnuli smo se na novoosnovanu **komisiju za suočavanje s prošlošću** te izrazili naše neslaganje s političkim pristupom znanstvenim temama.

2. ožujka 2017. u *Hrvatskom tjedniku* također je objavljeno reagiranje Blanke Matković na navode čitatelja **Vinka Rafajca** koji su objavljeni u *Hrvatskom tjedniku* 23. veljače 2017.

Dana 3. travnja 2017. Ministarstvu kulture RH i JUSP Jasenovac uputili smo email kojima smo uputili **zahtjev za pristup informacijama**, odnosno sljedeće podatke:

a) Ispunjena prijavnica br. 8 za program muzejsko-galerijske djelatnosti za 2017. godinu pod nazivom „**Drugi svjetski rat i Jasenovac pred izazovima povijesnog revizionizma**“ koji je odobren od Ministarstva kulture 20. prosinca 2016. godine sa iznosom financiranja od 30.000,00 kn. Popis odobrenih projekata je vidljiv na sljedećoj poveznici:

<http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/Programi%202017/2017.,%20Muzejska,%20odobreno.pdf>,

b) Ispunjene prijavnice br. 8. za odbijene projekte na istom natječaju:

„Crte povijesti; hrvatska povijest u kontekstu – interaktivno sučelje za edukaciju o Drugom svjetskom ratu i poraću“, „Izmjena legendi u stalnom muzejskom postavu“ te „Zagrebački tramvajci u KCL Jasenovac“. Popis odbijenih projekata se nalazi na sljedećoj poveznici:

<http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/Programi%202017/2017.,%20Muzejska,%20odbijeno.pdf>

c) Obrazac za izradu izvješća o realizaciji programa muzejsko-galerijske djelatnosti za projekt „**Drugi svjetski rat i Jasenovac pred izazovima povijesnog revizionizma**“

Od Ministarstva kulture također je zatražen Zapisnik 3. sjednice Hrvatskog muzejskog vijeća održane 24. do 27. listopada 2016. u Ministarstvu kulture, Zagreb, Runjaninova 2. Ministarstvo kulture odgovorilo je na naš zahtjev i poslalo tražene podatke. **JUSP Jasenovac ignorirao je naš zahtjev te u zakonskom roku nije ispunio svoju obvezu zbog čega je ta institucija prijavljena povjerenici za informiranje Anamariji Musi.**

Na poziv nezavisnog saborskog zastupnika generala **Željka Glasnovića**, naš član Stipo Pilić sudjelovao je 1. svibnja **na komemoraciji za sve žrtve logora Jasenovac stradale od partizanskih i komunističkih zločinaca nakon 1945. godine te na misi za sve poginule u Domovinskom ratu.** Događaju su nazočili i predstavnici političkih stranaka pravaške orijentacije. Ispred muzeja JUSP Jasenovac pročitana je **izjava HDP „Dr. Rudolf Horvat“** za javnost te su još jednom predočeni ključni dokumenti koji svjedoče o postojanju poslijeratnog logora Jasenovac. Tekst izjave dostupan je na našoj web stranici: <http://croatiarediviva.com/2017/05/02/predstavnik-nase-udruge-stipo-pilic-s-generalom-zeljkom-glasnovicem-posjetio-jasenovac/>.

11. svibnja 2017. u Zagrebu je održana tribina Hrvatske udruge Benedikt po nazivom „**Dostupnost arhivskog gradiva u kontekstu donošenja novog zakona o arhivskom gradivu i arhivima**“. Tribini je nazočio i naš član **Stipo Pilić** koji je iskoristio ovu priliku da javno postavi pitanje bivšem ministru kulture **Zlatku Hasanbegoviću** koji je u više navrata ignorirao naš zahtjev da se podaci na službenoj stranici JUSP Jasenovac, dakle ustanove koja se nalazi pod nadležnošću Ministarstva kulture i financira iz državnog proračuna, usklade s novim znanstvenim spoznajama te uklone podaci koji narušavaju čast i ugled Republike Hrvatske, a temelje se na dokazanim lažima. Osim lažnih podataka, na službenoj stranici te ustanove otvoreno se zagovara teza Slavka Goldsteina da u Jasenovcu nakon završetka Drugog svjetskog rata nije postojao nikakav logor za hrvatske zarobljenike što demantira veći broj pronađenih dokumenata iz hrvatskih arhiva. Stipo Pilić zatražio je od Zlatka Hasanbegovića odgovor na pitanje o značaju arhivskog gradiva o poslijeratnom logoru Jasenovac, odnosno radi li se o falsifikatima ili vjerodostojnim dokumentima. Potrebno je napomenuti da se hrvatski arhivi, baš kao i JUSP Jasenovac, nalaze pod nadležnošću Ministarstva kulture, a upravo su arhivi dokumenti po definiciji kulturno blago Hrvatske. **Bivši ministar kulture Zlatko Hasanbegović odbio je jasno i nedvosmisleno odgovoriti na postavljeno pitanja unatoč inzistiranju našeg člana Stipe Pilića, a komunističke zločine nad hrvatskim građanima u poslijeratnom logoru Jasenovac koje dokazuje veći broj dokumenata nazvao je – „interpretacijom“.** Time je i nakon godinu i po dana upornog propitivanja putem emaila, društvenih mreža i sredstava javnog priopćavanja naš upit ostao neodgovoren, osim ako ignoriranje i potcjenjivanje nisu - odgovor. Spomenuti ministar već je na samom početku svog mandata primio na sastanak Slavka Goldsteina koji je kasnije u

jednom intervjuu izjavio da mu je ministar obećao da „ideooloških promjena“ u Jasenovcu neće biti. Isti ministar nazočio je promociji knjige Slavka Goldsteina „**Jasenovac – Tragika, mitomanija, istina**“ koja je u travnju 2016. predstavljena u Zagrebu, a nakon toga i u Srbiji gdje se u medijima također nametnula Goldsteinova teza čime je nastavljen medijski linč na članove naše udruge. O poslijeratnom logoru Jasenovac je bilo riječi i u emisiji „**Dobro jutro, Srbijo**“ u kojoj je rečeno da „**postoji grupa hrvatskih historičara koja pokušava da dokaže da Jasenovac nije prestao s radom 1945. godine, već da je u jednom drugom obliku kao neka vrsta zavoda za prisilni rad ili kaznenog zavoda nastavio da radi i posle Drugog svetskog rata**“, a „**najistaknutija historičarka koja se time bavi je Blanka Matković, inače, engleski student, engleski doktorand**“ i „**koja objavljuje članke na tu temu**“ te „**zaista postoji jedan trend da se s Hrvata skine ta stigma genocidnog naroda**“ (<https://www.youtube.com/watch?v=HcaV9YhVSKU>).

Goldsteinove izmišljotine u hrvatskim je medijima iznova popularizirao **Drago Pilsel** koji je 27. svibnja 2017. u *Jutarnjem listu* objavio tekst pod naslovom „**Konačni dokazi obmane: U Jasenovcu poslije rata nije bilo komunističkog logora**“. Spomenuti „novinar“ još je 29. listopada 2016. primio naš email u kojemu mu je predstavljan naš znanstveni rad o poslijeratnom logoru Jasenovac, a kao prilog mu je poslana analiza pamfleta Slavka Goldsteina sa svim dokazima. Dotični o tim dokazima nije htio razgovarati, no barem sa zadovoljstvom možemo istaknuti da je za njih znao najmanje 7 mjeseci prije objave teksta u *Jutarnjem listu* u kojemu je iznio čitav niz neistina koje je s lakoćom moguće demantirati uz pomoć arhivskog gradiva koje se čuva u Državnom arhivu u Sisku i Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu. Primjeri ovakvog novinarstva su u službi partijske propagande, a ne objektivnog izvještavanja javnosti jer se u njima uporno ignoriraju znanstveni dokazi koji demantiraju one teze koje takvi „novinari“ zagovaraju, a znanstvenicima je nemoguće doći do medijskog prostora u kojima bi odgovorili na ovakve napade.

U ožujku 2017. održano je predavanje u Hrvatskom katoličkom centru u Bernu tijekom kojeg je predstaven dugogodišnji rad naše udruge, dosadašnji rezultati i planovi u narednom razdoblju. O ovom događaju objavljeni su tekstovi na web stranici Hrvatske katoličke misije u Bernu, portalima Garevac, Posavina, Dragovoljac i Moja domovina, te u *Fenix magazinu* (travanj 2017.).

3. PLAN RADA ZA 3.6.2017.-2.6.2018.

Osim prethodno spomenutih knjiga Stipe Pilića o Vladimiru Singeru (jesen 2017.) i knjige o poslijeratnom logoru Jasenovac (kraj 2017. - početak 2018.), u nadolazećem razdoblju planiramo realizirati i druge projekte s napomenom da su naslovi privremeni:

1. Blanka Matković i don Josip Dukić: Solinski žrtvoslov, 2017.
2. Blanka Matković: Imotska krajina u Drugom svjetskom ratu i poraću (2017.-2018.)

3. Blanka Matković: Prilog poznavanju povijesti grada Splita i okolice u poratnom razdoblju (1946.-1947.): Nepoznati detalji iz dosjea Frane Tente, znanstveni rad, prihvaćeno za objavljivanje, 2017.
4. Split Pilić: Pugarje u ratovima XX. stoljeća, znanstveni rad (2017.-2018.)
5. Split Pilić: Znanstveni rad o obitelji Bačić iz Jasenovca (2017.-2018.)
6. Stipo Pilić: Zbirka dokumenata o poslijeratnom logoru Jasenovac, 2018.
7. Stipo Pilić i Blanka Matković: Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu, 2018.
8. Nikola Banić – novi radovi o manipulacijama brojevima i imenima žrtava ratnog logora Jasenovac
9. Miljenko Klarić – nova aplikacija u Google Earth s podacima iz Domovinskog rata
10. Don Josip Dukić – knjiga tekstova Joze Kljakovića (br. 5)
11. Don Josip Dukić (u koautorstvu sa dr. sc. Slavkom Kovačićem) – tekst o vratnicama majstora Buvine na francuskom, njemačkom i španjolskom jeziku
12. Don Josip Dukić: Zbornik radova o Sinjskoj alki i Gospi Sinjskoj
13. Don Josip Dukić – sređivanje knjižnice don Ivana Paštrića, najstarije takve ustanove u Dalmaciji, koja se čuva u splitskom sjemeništu
14. Don Josip Dukić – projekt sređivanja, skeniranja, popisivanja i obrade pisane ostavštine don Frane Bulića (Katolički bogoslovni fakultet u Splitu).
15. Don Josip Dukić – dokumentarni film o Markovića jami i Kupreškim ogedalima u koje su partizani 1943. i 1944. ubacili oko 180 osoba, civila i vojnika

U ovom razdoblju don Josip Dukić uglavnom će biti posvećen radu na nekoliko knjiga Kulturnog društva Trilj koje su također u pripremi. Ostali članovi fokusirat će se na pripremu tekstova o Drugom svjetskom ratu i Domovinskom ratu. **Tiskane publikacije objavljivat ćemo u skladu s financijskim mogućnostima koje su u ovom trenutku veoma skromne i zbog čega nam je nemoguće tiskati sve ono što bismo htjeli.** Osim toga, pratit ćemo tekstove u hrvatskim medijima o temama kojima se bavimo te po potrebi reagirati, ukazivati na neistine, dokazivati laži i sudjelovati u javnim raspravama. Ovo se naročito odnosi na jasenovački mit i nekorektan odnos JUSP Jasenovac i državnih institucija prema toj problematici. Nastavit ćemo istraživati arhivsko gradivo u arhivima u Hrvatskoj i inozemstvu te obogaćivati web stranicu novim priložima i drugim sadržajima.

S obzirom da se 14.3.2018. navršava 10 godina djelovanja naše udruge, u narednih 12 mjeseci svakako ćemo nastojati objaviti dvije ili tri knjige čiji će nakladnik biti naša udruga.

Blanka Matković
predsjednica